

Stichting Culturissima

Jaarverslag 2023

Voorwoord

2023 was voor stichting Culturissima een vruchtbaar jaar: de voorbereidingen in 2022 leidden in 2023 tot meerdere activiteiten en producten. De focus lag daarbij op twee onderwerpen: de rol van Italianen in het Nederlandse verzet tijdens de tweede wereldoorlog, en de geschiedenis van Italiaanse ijsbereiders in Nederland.

Na publicaties, documentaires, tentoonstellingen en lezingen kwam Culturissima met een nieuw product: een podcast. In deze podcast werd ingegaan op het leven en de daden van verzetsman Angelo Agosti .

Als gevolg van de deelname aan het Europees project Sliding Doors in 2021/2022 ontving Culturissima een uitnodiging om opnieuw deel te nemen aan een Europees project 'CROSSING THE WALLS'. Dit project wil een stem geven aan groepen die door barrières van verschillende aard worden belemmerd in hun deelname aan de samenleving.

Projecten

Verborgen Stemmen, Italianen in het Nederlandse verzet

In het project 'Verborgen Stemmen' over Italiaanse antifascisten in Haarlem en Noord - Holland in de tweede wereldoorlog schreef artistiek leider Daniela Tasca een artikel voor het Haarlems Dagblad. Samen met journaliste Noemi Prent ontwikkelde ze een [podcast](#) over het leven en de verzetsdaden van Angelo Agosti: Angelo Agosti, een Italiaanse 'mug' in het Haarlemse verzet –

De Italiaanse mug in het verzet

VERBORGEN
STEMMEN

DANIELA TASCA
& NOEMI PRENT

gepubliceerd op 4 mei 2023 op de platforms van het Haarlems Dagblad. Hoe heeft een Italiaanse migrant zich weten te ontpoppen tot een ware Haarlemse verzetsman tijdens de Tweede Wereldoorlog? Met zijn persoonlijke dagboeken als routekaart traden Daniela Tasca en Noémi Prent in de voetsporen van een Italiaanse mug en schreven la storia van Angelo Agosti (1900-1985).

De podcast is gemaakt met steun van het Haarlems Mediafonds en met dank aan het Noord-Hollands Archief.

In Maart werd het portret van Luciana Rescia (tot zover bekend de enige Italiaanse vrouw in het Nederlandse verzet) toegevoegd aan de expositie Vrouwen in Verzet, Noord-Hollands Archief, Haarlem; materiaal hiervoor werd verzameld door Daniela Tasca, ter voorbereiding op een nieuwe podcast die in 2024 zal worden uitgebracht.

La Dolce Invasione, 100 jaar Italiaans ijs in Nederland

Met een tentoonstelling, lezingen en een filmavond schonk Culturissima aandacht aan de geschiedenis en activiteiten van Italiaanse ijsbereiders in Nederland, met specifieke aandacht voor ijsbereiders in Brabant.

De tweedelige foto-expositie La Dolce Invasione (De Zoete Invasie) in Den Bosch gaf een bijzonder beeld van 100 jaar Italiaans ijs in Nederland. Waarbij er aandacht was voor zowel het verleden als het heden met een inkijkje bij de derde en vierde generatie Italiaanse ijsbereiders in en uit Brabant. Honderd jaar geleden kwamen de eerste Italiaanse ijsbereiders naar Nederland uit de regio's Veneto en Toscane. Sindsdien is Italiaans ijs niet meer weg te denken uit de Nederlandse cultuur. Daniela Tasca cureerde de tentoonstelling 'La storia', de geschiedenis. Ze deelde tientallen historische foto's en documenten die zij in de loop der jaren heeft verzameld voor haar project 1001 Italianen. Deels niet eerder in Nederland gepubliceerd en afkomstig uit openbare en particuliere archieven. Claudia Zanin koos voor 'Le storie', de versmelting. Ze tekende persoonlijke verhalen op en portretteerde zeven Italiaanse ijsmakers in/uit Brabant in tekst en beeld. Ook deelde ze smakelijke en smeuge verhalen van ijsliefhebbers over Zammatteo, de ijssalon van haar familie.

Aan de hand van de documentaires *Ijszusters* (Daniela Tasca; 2012) en *Gelati* (Netty van Hoorn; 1990) werd tijdens een filmavond op 21 Juli opnieuw aandacht geschonken aan de geschiedenis van Italiaans ijs in Nederland.

Overige activiteiten

Culturissima leverde bijdragen aan debatten en conferenties en gaf lezingen en gastlessen:

- 5 Mei: presentatie door Daniela Tasca en Noémi Prent tijdens een [WikiVrijdag over verzetsvrouwen](#) bij Atria in Amsterdam;
- 17 Mei: Inleiding bij première film [No dogs or Italians Allowed](#) – EYE Film Institute, Amsterdam;
- 23 mei: Lezing Per una storia ‘olandiana’ inclusiva bij de conferentie [“Dimenticare i cervelli in fuga: stereotipi e realtà dell’emigrazione italiana dopo il 2008”](#) – Istituto di Cultura (ism Istituto en WIS);
- Verschillende data: lezingen La Dolce Invasione over de geschiedenis van het Italiaanse ijs voor lokale verenigingen Dante Alighieri door Daniela Tasca;
- November: Gastcolleges over de geschiedenis van ijsbeiders in Nederland aan de Universiteit Leiden door Daniela Tasca (op uitnodiging van dr. Carmen van den Bergh);

Media

Diverse media besteedden aandacht aan de projecten van Culturissima:

- Het Haarlem van Angelo Agosti, een Italiaanse mug in het verzet: https://www.haarlemsdagblad.nl/cnt/dmf20230503_55872773
- Het verborgen verhaal van Angelo Agosti (1900-1985) <https://haarlemsmediafonds.nl/project/het-verborgen-verhaal-van-angelo-agosti-1900-1985/>
- [podcast](#) over het leven en de verzetsdaden van Angelo Agosti: “Angelo Agosti, een Italiaanse ‘mug’ in het Haarlemse verzet”.

Financiering en sponsoring

- Het Haarlems Mediafonds leverde een financiële bijdrage aan de podcast over Angelo Agosti;
- Het Istituto Italiano di Cultura Amsterdam heeft een financiële bijdrage geleverd aan de expositie La Dolce Invasione over 100 jaar Italiaanse ijsbereiders in Nederland en aan de lezing op 23 mei;
- Cultureel centrum H73 in Den Bosch heeft de tentoonstelling en filmavond van La dolce Invasione gefaciliteerd.

Medewerkers en bestuur

De activiteiten van stichting Culturissima worden opgezet en uitgevoerd door Daniela Tasca (artistiek coördinator) en Ad van Dam (zakelijk coördinator). Ad van Dam liet eind 2023 weten uit persoonlijke overwegingen te willen stoppen met zijn werkzaamheden als zakelijk coördinator, maar blijft wel beschikbaar als adviseur van het bestuur.

Het driekoppig bestuur bestaat uit Dasja Koot (voorzitter), Ariane Vervoorn (penningmeester) en Giovanni Massaro (secretaris).

In het project Verborgene Stemmen werkte Daniela Tasca samen met journaliste Noémi Prent.